

Att

Organ	Landstingsfullmäktige
Plats	Fullmäktigesalen, Stadshuset, Västerås
Tidpunkt	Onsdagen den 19 oktober 2016

---

§ 118 Motion om att bilda ett rättspsykiatriskt centrum i Sala*LTV 151720*

Tomas Högström (M), Helena Hagberg (L), Birgitta Andersson (C) och Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2015-12-28 att ett rättspsykiatriskt centrum bildas i Sala, samt att initiativ tas till att centrumbildningen sker i samverkan med Uppsala och Gävleborg.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2016-02-17 § 6 a).

*Landstingsstyrelsens yttrande****Bakgrund nationellt***

Rättspsykiatrisk vård bedrivs idag vid 25 enheter i Sverige. Sammantaget är cirka 1 500 patienter överlämnade till rättspsykiatrisk vård enligt Lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV). De vårdande enheterna skiljer sig åt avseende volym och innehåll. Av tradition har de fem så kallade regionenheterna haft en ledande ställning, då de samverkar med varandra och vårdar ett stort antal patienter som erbjuds ett rikt behandlingsinnehåll med hög säkerhet. På senare tid har det i storstadsregionerna (Västra Götaland, Stockholm och till hösten region Skåne) etablerats stora och resursstarka enheter.

Den mer specifika rättspsykiatriska forskningsverksamhet som bedrivs är till stor del knuten till dessa stora enheter, då särskilt de som har en nära koppling till akademien. Till detta kommer landets två utredande enheter, som är samlokaliserade med vård-enheterna i Göteborg och Stockholm, men som har staten (RMV) som huvudman. RMV har av tradition stått för en ansenlig del av den samlade forskningen inom det rättspsykiatriska området, även om inriktningen då har varit ställd mot deras uppdrag.

Av de så kallade regionenheterna har idag Sundsvall ett forsknings- och kompetenscentrum, där den huvudsakliga inriktningen är risk- och farlighetsbedömningar. Övriga enheter bedriver forskning utifrån enskilda medarbetares initiativ, med handledning från såväl verksamhet som akademi.

Bakgrund Sala

Rättspsykiatri Västmanland vårdar i huvudsak patienter från Västmanland som överlämnats till rättspsykiatrisk vård. Utöver denna målgrupp vårdas också ett antal patienter från Region Gävleborg samt patienter från kriminalvårdsanstalter (främst

2016-10-19

Salbergaanstalten) samt häkten. Uppsala läns landsting kommer i framtiden att endast erbjuda rättspsykiatrisk vård med lägre säkerhet (klass 3), varför man kommer att upphandla övrig vård från enheter i regionen (Sala, Säter och/eller Karsudden). Förhandlingar har inletts och avsiktsförklaring kommer att lämnas under hösten 2016. Först då vet vi om Uppsala är villiga att upphandla rättspsykiatrisk klass 2-vård av Landstinget Västmanland. Volymen är inte specificerad, men i en tidig kontakt handlar det om 10-12 vårdplatser i första läget.

Också Gävle, som idag har en klass 3-enhet, har signalerat intresse för utökad samverkan med Sala. För att erbjuda möjlighet att ta emot ett större antal externa patienter, förutsätts en utökning av nuvarande verksamhet med en eller två klass 3-avdelningar, det vill säga 8 – 16 vårdplatser, för att frigöra plats för Uppsalas och Gävles klass- (hög säkerhet)-patienter.

Sala har sedan kriminalvårdsanstalten Salberga etablerades på orten för cirka 10 år sedan utvecklats till ett forensiskt centrum i Mälardalen. Salbergaanstalten är landets näst största fängelse med plats för 340 intagna och samverkan mellan rättspsykiatri och fängelset är väl utvecklad, vilket ger en av flera förutsättningar för att etablera ett forensiskt kompetenscentrum på orten.

Rättspsykiatriskt centrum i Sala

Salas geografiska läge ger goda förutsättningar för samverkan med kriminalvården, Gävle och Uppsala. Om patientantalet och antalet uppdragsgivare ökar, förbättrar detta verksamhetens möjligheter att bygga upp och etablera ett rättspsykiatriskt centrum.

Rättspsykiatri i Västmanland besitter idag den baskompetens som krävs för att bedriva god vård. Med verksamhetens begränsade resurser uppdateras ständigt evidensläget inom de olika yrkesdisciplinerna. Nya metoder införs och andra fasas ut. Viss omvärldsbevakning pågår ständigt, men förutsättningar för att etablera egen spetskompetens med anpassning av metoder och förhållningssätt efter lokala/regionala förutsättningar är otillräckliga. För att "ligga i framkant" förutsätts därför ökad samverkan med rättskedjans aktörer, psykiatri och inte minst akademien.

Det finns idag ingen pågående forskning knuten till Centrum för klinisk forskning. Inom förvaltningen Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet finns bara ett aktivt "forskningskluster" och det är inom barn- och ungdomspsykiatri. En utvecklingschef tillträder i höst och får bland annat till uppgift att utveckla strukturer för att åstadkomma bättre förutsättningar för forskning bland förvaltningens medarbetare. Flera medarbetare inom rättspsykiatri har ett intresse för forskning och utveckling, men saknar förutsättningar för genomförande (handledning och kontext). För att uppnå detta krävs att spetskompetens kan knytas till verksamheten (gärna en professor). Detta skulle också väsentligt höja verksamhetens anseende och status och locka kompetenta medarbetare till kliniken/centrat.

Förutom samverkan med Centrum för klinisk forskning ser vi möjligheter att etablera samarbete och kontaktnät med kriminalvårdens forskningsenhet, andra rättspsykiatriska vårdenheter i regionen och riket, Mälardalens högskola, RKC, Uppsala Universitet och Högskolan i Gävle.

2016-10-19

I ärendet yttrar sig

Tomas Högström (M), Hans Jansson (V), Ingvar Nordén (KD) och Barbro Larsson (C).

I ärendet yrkar

Hans Jansson (V) bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Ingvar Nordén (KD) med flera bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

Fullmäktiges beslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Ingvar Nordén, Malin Gabrielsson och Elisabeth Wäneskog (samtliga KD).

Thomas Högström, Åsa Coenraads, Maria Dellham, Andreas Weiborn, Johan Widén, Sverre Linton, Jenny Landernäs, Asta Matikainen Lecklin, Johan Eriksson, Silvana Enelo-Jansson, Susanne Henning Aihonen, Stephanie Bruksgård, Mikael Andersson Elfgrén, Fredrik Larsson, Carina Sjölund, Tomas Martinsson och Gunnel Wallquist (samtliga M).

Helena Hagberg, Lars Aldefors, Anita Lilja-Stenholm, Sam Haddad och Gabriella Thies (samtliga L).

Birgitta Andersson, Magnus Ekblad, Barbro Larsson och Eleonor Westlund (samtliga C).

reserverar sig till förmån för Ingvar Nordéns yrkande.

Paragrafens slut -----

Vid protokollet

Benita Gren Karlsson, mötessekreterare

Justerat 2016-10-25

Glenn Andersson

Ordförande

Helena Hagberg

Justerare

Birgitta Andersson

Justerare

2016-10-19

Att justeringen tillkännagivits på landstingets anslagstavla
2016-10-25 intygas:

Rätt utdraget intygas 2016-10-27

Andreas Engstedt